Badische Landesbibliothek Karlsruhe

Digitale Sammlung der Badischen Landesbibliothek Karlsruhe

Passionale sanctorum - Cod. Aug. perg. 32

[S.l.], [9. Jahrh.]

Unde supra. Vita Donati episcopi

urn:nbn:de:bsz:31-65346

Visual Library

Eodem tempore iussit eos retrudi in carcere. Iussit etiam [illegible]
[illegible] quadratianus augustalis [illegible]
[illegible] fecit et praecepit eos sibi [illegible]
praesentari. qui cum adducti fuissent beatus do-
natus eps et hilarianus monachus. petrus quadra-
tianus alloquitur dicens; Dominus noster clementissi-
mus augustus iulianus. sua pia praeceptione be-
nigne terminatus constituit ut nullus audeat xpianum
[illegible] dicere. quibus populus seducitis. Ut
per doctrinam plebi pietatis eius sinceram doctrinae
[illegible] inducatis. Nam asterii [illegible] quam cog-
novimus per vos populi intimatum. ipso pio iuliano
augusto nos supplici relatione [illegible]. Respon-
dit eps donatus et dixit. Nos confidenter [illegible]
te dno nostro ihu xpi securi populum [illegible]
[illegible] quadratianus augustalis dixit. Per
clementiam domini nri augusti [illegible] quod si non
ex praecepto eius sacrificaveritis. igne vos concre-
mabo; donatus eps respondit, et quae sunt praecep-
ta [illegible] tui. Quadratianus respondit; ut sacrifi-
cetis diis immortalibus et vivatis. respondit donatus
eps et dixit. sacrificent eis miseri qui non credunt
xpm dnm dei filium quem vos non metuitis [illegible].
Tunc iratus quadratianus iussit ut os eius eiusdem pi-
[illegible] contunderetur. quod diu caederetur in conspectu
[illegible] monachi donatus eps dixit. [illegible]
[illegible] quadratianus augustalis dixit. Modo
[illegible] tripodie [illegible] fuisset.
iussit adferri iovem aereum et dixit eis. sacri-
ficate deo iovi. Donatus eps respondit. sacrifi-
[illegible] tuis demoniis. nos autem dno ihu xpo
sacrificium semper offerimus. conturbatus quadra-
tianus [hilarianum] iussit expoliari et [illegible]
[illegible] quamdiu caederetur [illegible]
[illegible] quadratianus confusus est. et iussit don-
atum epm in custodia retrudi. Eodem tempore
[illegible] multi xpiani [illegible]
[illegible] ut. Et dum
[illegible] quadratianus quia mira-
bilia xps per eum ostenderet. misit eum in car-
cerem in custodia. et cum illi capite truncari [illegible]

praecepit sub die septimo kl augustas. quorum cor-
pora collecta sunt a xpianis et sepelierunt eos
extra civitatem arretinam in pace. Regnante
dno ihu xpo cui est honor et gloria in saecula saecu-
lorum. Amen. Expl passio donati epi aretinae civ.

DUNDI SU PRA Incip uita donati epi aretinae civ.

Desideranti tibi famulae di [illegible] ut vitam
beati donati epi de greco in latinum transferre
sermonem. videlicet ut merita ipsius quae legendo
cupis decurrere. melius intellegenda cognoscas. Cum
tibi expeditus naturale sit locutionis [illegible]
[illegible] totum subtilitatis [illegible] sensum. nam et
mihi hanc rem instructuosam esse non arbitror si [illegible]
[illegible] quae non nisi grecis litteris continentur
[illegible] lectoribus oratio
[illegible] adiutor. facta [illegible] de [illegible]
[illegible]
[illegible] habeas quod et libenter legere. et le-
gendo religiose possis imitari. Temporibus theodo-
sii principis. erat in provincia [illegible]
[illegible] quae dicitur [illegible] eps. sub
ipsius territorio civitatis est possessio quae dici-
tur [illegible] in quo est transitus publicus. In ipsa [illegible]
[illegible] tum [illegible] ex inde libere
[illegible] quod [illegible] homo di donatus.
[illegible] clericis dixit [illegible]
[illegible] et cruce eamus ad locum fontis
[illegible] deprecemur ad dnm. et effugetur
[illegible] quod in aqua est. et quidam timore recesse-
runt. quidam vero secuti sunt eum. Cum ergo
pervenissent ad locum statim obtenebrato
nubibus caelo fulgora ac tonitrua terribiliter
inruperunt. Ita ut ab aqua fontis [illegible]
animalia [illegible] diffugerent. At homo di donatus
vectus asinulo intrepidus processit ad locum
aquae. Unde exiens draco immanis [illegible]
[illegible] sum. caudaque [illegible]
[illegible] asinuli reliquos contra donatum erexit
[illegible] quem donatus [illegible]
uno feriens verbere flagelli [illegible] draconem.
Tunc [illegible] populus [illegible]

rum ingenii est compoſitu immenſum beſtium ſuppoſito
igne conſumpſit · uerum nimio labore defeſſus popu
lus coepit ſitis ardore fatigari · & tamen non aude
bant adhuc ſuſpecti fontis poculum adpetere · Ad
proximans autem fonti homo di donatus · facta ora
tione orarium ſuum plicans in circulo poſuit in ter
ram · ipſeq; redit ad turbas · dixitq; puero ſuo ·
Accipe ſitulam & uade ad locum ubi me uidiſti ante
modicum ſtare orantem et inuenies aquam · Qua
hauries adfer ut bibamus · uadens autem miniſ
ter iuxta uerbum eius · inuenit fontem aquae
nouae · qua hauriens detulit ut biberet · Ille
gratias agens dno benedixit bibit · deditq; omnib·
in circuitu ſtantibus · ſimiliter oriuit et pro fonte
priore · & curatae ſunt uenae fontium aquae · &
humanis uſibus ſaluberrime · In nomine patris & fili
& ſps sci in aeternum · amen · In illo igitur temp
filia theodoſii imperatoris a daemonio uexabatur ·
pro quae offerebantur a ſingulis ſingula ſacrificia
et multas hoſtias immolantes · ſacerdotibus quoq;
eorum & incantatoribus multo conferentes donaa
et nemo eorum poterat daemonium effugare ·
Cum ergo multa fierent & nihil remedii praeſta
retur · ſummaeq; pater materq; triſtitia uniae
cauſa filiae laborarent · fama ad eos de uirtutib·
beati donati peruenit · quod & draconem occi
derit · & aqua orationibus ſuis obdulcauerit ·
Miſſum e a prouintia epheſie uetere imperiale
preceptum · ut omnes epi ſuam conſtantinopo
lim preſentiam procurrerent · qui dum in eandē
urbem conuenissent omnes honorifica ſaluta
tione ſuſcepti ſunt · quibus imperator ait ·
Quis eſt donatus eps qui draconem occidit & aquam
ſua oratione produxit · omnesq; pariter oſten
derunt eum · Regina uero in occulto & ſecreto
abſcondita expectabat quis eſſet · At ubi ei oſ
tenſus eſt · humiliter occurrens tenuit genua
eius · dixitq; ad eum · Pater bone · bene aduenis
ti incolomis · miſerere filiae noſtrae · Dixit au
ei & imperator · papa donate · filia nri grauiſ
ſime uexatur a daemonio & nullus ſacerdotum

uel maiora potuit curare eam aut ipſum daemo
nium effugare · Audiuimus autem de te quod poſſes
expellere demones · miſi propter te · ut tuis oratio
nibus ſalua efficiatur · quia unigenita nobis eſt &
dimidium facultatum mearum dabo tibi · Reſpon
dit donatus eps & dixit ei · Non eſt impoſſibile dō
meo curare filiam tuam · eamus ergo ad eam · Pri
mum quidem regina feſtinanter proceſſit · Introe
unte sco uiro · exclamauit demon dicens · Parce
donate quid me perſequeris · nihil te leſi · Scs dona
tus dixit · Exi inmunde ſpiritus ab illa · quo non liceat
tibi inhabitare in plasmate di uiui · Demon autem
clamabat dicens · Da mihi tranſitum quomodo
exeam aut quo uadam · Dixit scs donatus · Un
de huc aduenisti · Ille reſpondit · De heremo ·
Dixit ei scs donatus · quare non exis & non reuerte
ris unde uenisti · Demon clamans ſuper fluuium
dicens illi · uideo ſignum crucis hic ex qua ignis
exiit contra me et timore neſcio quomodo exeam
aut quo uadam · ſed magis da mihi locum exeundi
& exeo · Reſpondit donatus & dixit · Non eſt tibi da
ri locus aut requies uoluntatis tuae · ſed do tibi
exitum talem ut reuertaris unde huc uenisti ·
Reuertere ergo ad heremum · Conuocans uero poſ
tergum ſuum regem uel reginam · dixit demo
ni · Ecce habes tranſitum · Redi ad locum tuum ·
Nihil noceas in hominem quae plasma di · neq; quae
eius ſunt · Ecce dixi tibi · Exeunte autem de
mone commota eſt tota domus · & ianuae con
cuſſae ſunt · filia uero imperatoris ſurgens de
ſtratu ſuo · tenuit pedes hominis di dicens ·
Quaeſo pater tu mihi genitor et pater abhodie ·
quia uideo magnam uirtutem eſſe tecum · Ecce
pedibus tuis adhereo · miſerere mei · quia magno
merore concutior propter eum · qui tecum eſt ·
Adiuua ergo me · Extendens autem homo di do
natus manum · eleuauit eam a terra · & xpi ſigna
culo reddidit incolomem · parentes uero eius
gaudebant cum exultatione multa dicentes
ad hominem di · Pater donate · ſicut promiſim
tibi tollo dimidium rerum hereditatis filiae nrae ·

Respondit illis homo di donatus & dixit. Cernitis me ho
minem proximum sepulturae. et uultis ut filiae urae
coheres inueniar. sed magis si placet serenitati
uestrae. est locus in prouintia mea cui uocabulu
est chinsilis. ipsum mihi iubete prestare. ut faciu
in ipso domum orationis pro uestra mercede atq;
filiae uestrae. Dixit ei imperator. nihil est peti
tio tua. uerumtamen ut uoluisti fiat tibi. statim
q; amputans canonem loci ipsius et ab omni inlatio
ne tituli fiscalis. sic tamen munere factis dona
tionem contulit. rogans eum ut aliquantulum te
poris apud se moraretur. Puella uero non rece
debat ab eo. neq; iam patiebatur attingere de sa
crificiis idolorum. Dicens parentibus suis. fugite
ab illo errore. quo non est ulla misericordia in diis
uestris. magis autem legem huius iusti sequamur.
quo magnum habet patronum. ualentem occidere
et uiuificare. Cum ergo interrogassem eum quis
nam esset aut ubi esset. dixit mihi. Lex est qui
mecum est et non potes eum uidere nunc. quia
non es religionis nostrae. Tunc enim uidisti eum
mecum esse ut fugeret a te diabolus. propter
quem parentes tui deprecati sunt me. Haec
autem omnia referebat beatus eps his qui secu
erant epis in lecto et salutabat eos quasi iam ad
patriam iturus. quia nondum ipse relegabatur
a principe. Stantibus autem illis & loquentibus in
quadam regione ecce mortuus quidam efferreba
tur. & homo quidam habens in manu cirographu
tenebat funus dicens. deberi sibi ab ipso solidos du
centos. et non permittebat sepelire eum. Erat
in circuitu turbae fremitus multus ualde uehemens.
Uidens autem hoc scs donatus eps. dicit reliquis
episcopis. uenite mecum eamus & rogemus
ut permittat sepeliri corpus defuncti hominis.
Qui submusitantes ei dixerunt. Putas hic nos uoles [uelle]
mori. Ipse autem solus abiit rogaturus. Quadu
uiri eminus agnoscentes eum. consilium dederunt
uiduae eius dicentes. Curre interpella istum
hominem di. Quae procedens ad pedes eius ait.
Fac in me misericordiam. quia uidua sum. & gemi
nis circumdata sum malis. uirum perdidi. & sepeliri
mortuum non permittor. Tu enim iustus uocatus
es in ciuitate ista. fac in me misericordiam quia uidua
sum peccatrice. opus iustitiae. et fac eum sepeliri.
quia iam resoluitur funus eius in lecto. Dicit ei bea
tus donatus. scis quia debetur quam dicit pecunia.
Quae respondit. domine mi. nam ante hoc aliquantu
temporis dixerat uir meus quia compleuit ipsam
pecuniam. et remansit cirographum apud me.
At homo di rogabat creditorem dicens. Permitte
fili mi sepelire corpus defuncti. & quacumq; modo
soluetur debitum. Qui non solum audiuit. sed
iniuriauit eum. Tunc iungens se homo di ad fe
retrum. ait defuncto manu tangens eu & uocans
dixit. Audi me. Qui respondit ei. Ego sum. Di
xit ei scs donatus. surge et uide quid agas cum
homine isto. quia non permittit te sepelire.
Qui residens confutauit eum de completo debito.
et accipiens cirografum suum sedens et scindit
illud in feretro. Aspiciens autem in hominem di
Dixit ei. Iuste excitasti me homo iustitiae. ad
confutandum peccatorem istum. Iube ergo me
dormire iterum quia dormitor. Dixit ei scs do
natus. uade fili in requiem. quia liberasti ci
rographum tuum. Audiens autem haec imperator
magis credebat in gratiam di. Dixit enim ad
hominem di. Dico tibi pater donate. quia mecu
eris omnibus diebus uitae tuae. Uolo enim ego
transire ad legem tuam. quia & filia mea non re
cedit a te. puto quia ds tuus per ipsam inuitat
nos ad notitiam suam. Agnoscentes autem prima
rii ciuitatis conuenerunt ad regem. & dixerunt
ei. Imperator iustissime in aeternum uiue. quo
quidem cognouimus quod diuinitas tua mago illi
in ueteriecto se iunxerit. & uis credere uerbis
eius. & deos neglegere. sacraq; ipsorum. quod
nullus umquam imperator fecit. qua propt
trade nobis illum in ueteriatum foris quae suis
actibus inmutauit. Imperator autem tanta ciui
multitudine congregata uidens respondere
noluit quicquam. Consilium autem facientes

iterum conuenerunt ad regem dicentes. Domine orbis terrae magis senem illum praeposuisti diis. & non uis tradere
nobis seductorem illum. non irascatur optimae serenitas
tuae. quia iam triennii tempus est ex quo siccitas terram optinuit. & exarserunt uiridia & arbores. Non
ergo irascatur tranquillitas tua in uerbo nostro. si hic &
iste senex dm̄ uerum qui possit saluare nos. roget eum
ut pluat. tunc scimus quia non est magus. seductor di
cultor. Tunc dixit imperator iuxta petitionem uestram
fiat. quemadmodum audistis & quid turbamini ad
molestiam ue̅s̅t̅r̅a̅m̅. Tunc imperator perrexit ad
hominem dī. & dixit. Pater donate potes orare ut
pluat. quia tota ciuitas congregata est contra me.
propter te. & hoc petierunt ut signum fieri.
Respondens donatus dixit. Potens est ds̄ meus omnia
quae ab hominibus iuste postulantur impendere.
quando autem iubes ut hoc fiat. Dicit ei imperator. nunc ecce roga dm̄ tuū antequam consurgat
seditio. Exiens uero homo dī extra ciuitatem. orauit dn̄m ihm̄ xp̄m. & statim uenit nebula aquosa.
& effusi sunt caelitus tanti imbres. ita ut paludium
& regiones inundatio occuparet. gaudio repletus
est imperator in mirabilibus quae dn̄s per eum ostendere uolebat ad honorem gloriae suae. Cogitabat enim imperator de homine dī donato quia
leuibus erat uestimentis indutus. & pluuia erat
magna ualde. scs̄ autem donatus siccis uestimentis redit. quasi super eum nec uestigium pluuiae
euenisset. quem suscepit imperator cum laetitia
dixitque ad eum. scio quia famulus dī es qui in caelo
est. fac me notum dō tuo. Nunc autem agnosco
quia ipse est dn̄s omnium saeculorum. Dii autē
gentium daemonia sunt. Cogitantes scandala
non ergo uerearis quod tradam te ciuitati.
bonum est enim ut per te uerum & uiuum agnoscamus dm̄. Tenuit autem imperator hominē dī
annis tribus. & baptizatus est ab illo. una cū
filia sua & primarii ciuitatis. sequenti quoque
tempore regina cum reliquis gentibus baptizati gratulari consecuti sunt. Tunc factum est
xp̄i autem signum in urbe constantinopolitana.

In nomine dn̄i nostri ihu xp̄i usque in hodiernum diem.
Post haec aū petiit homo dī ab imperatore. & rediit ad
suam ciuitatem. & fuit ibidem multum temporis.
Eligens autem locum in passessione ubi draconem occiderat.
& designauit oratorii domum sibi ad sepulturam. ubi
& positae sunt reliquiae eius. & caelebrantur ab omnibus summa cum ueneratione. ubi multa beneficia
prestantur. In nomine dn̄i ihu xp̄i. qui seruientibus
sibi donat gloriam. in saecula saeculorum. amen.

EXPLICIT UITA UIRTUTESQ; SCI DONATI EPISCOPI ATQ; CONFESSORIS.

INCIPIT PASSIO SCAE SUSANNE MARTYRIS ET UIRGINIS XPI.

XI.

MEN AUG DIE XI. NATAL EIUS COLIT.

Temporibus diocletiani & maximiani augustorū.
fuit quidam prb̄r nomine gabinius. de urbe romae
frater uterinus gaii epi urbis romae. doctus in diuinis libris. amator tam diuinae sapientiae quā
mundanarum litterarum; qui tamen & nobili ortus
progeniae. & famatissimae cognoscebatur. eo quod
esset de genere diocletiani augusti; nam & gaius ita
uulgabatur. hic gabinius prb̄r. dum haberet filiam
unicam dulcissimam pulcherrimam. quam nutrierat in eruditione litterarum mundanae artis.
similiter & diuinis libris inbuerat. Audiens hoc
diocletianus de puella quae & pulchritudine
& sapientia esset formosa. misit ad gabinium. &
petiit eam augusto maximino filio suo in coniugem.
& mittens ad gabinium quendam qui ex genere eius
erat consobrinum suum nomine claudium. ex affectu generositatis. ut omnia pacifice obtineret a gabinio prb̄o. Ueniens autem claudius ad gabinium
sic ei loquitur dicens. Nisi dies festus occurisset. in
praeceptis dominorum nr̄orum augustorum ut me ad uos
caritate dirigeret. tamen uos non debuistis longe fieri. a parentum suauitatis cognitione; quid
melius eligere dignus es quam ut generositas nr̄ae
coniunctionis reparetur per claritatem dominorum
nr̄orum augustorum. Respondit gabinius prb̄r dicens. Nos humiles unde digni sum cognationi dictorum. Respondit claudius dicens; sancte fr̄.

X. hic frequenter tractabat cū gaio germano suo ita ut libris tractationū faceret contra paganos. & erat eruditus nomini mundanae artis studiis litterarum.